

55. Türkiye Jeoloji Kurultayı
55th Geological Congress of Turkey

NEMRUT VOLKANİZMASINA İAĞLI DONLARIN MİNERALojİK-
PETROGRAfİK ÖZELLİKLERİ

Yavuz ÖZDEMİR, Özgür KÂRÂOĞLU, A, Ümît TOLLUOĞLU
Yüzüncü Yıl Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü, 65080 Van

Bitlis ili Tatvan ilçesi kuzeyinde yüzeylenen Nemrut Volkanı, Doğu Anadolu'da Kuvattırner yapı volkan dizisinin en önemli aktif üyelerinden biridir. Yaklaşık 36 km² lik yüz ölçüme sahip Nemrut Kaiderası'nın içinde ikisi büyük toplam 5 göl bulunmaktadır. 13 km²lik Büyük Gölün ortalama derinliği yaklaşık 100 m olup, en derin noktasının ise 155 m olduğu bilinmektedir. Tarihi kayıtlara göre Nemrut Kaiderası'nın kuzeyinde MS 1441 yılında, halk arasında "Kantaşı" olarak adlandırılan, son bir aktivite meydana gelmiştir, BU volkanik aktivite sonucu oluşan bazalt akıntıları, Nemrut Volkanizmasının Türkiye'de en son bilinen aktif volkanlar arasında olmasını sağlar, Nemrut Kalderası çevresindeki endojen dom yapılan potijnetik stratovolkan özelliğindeki Nemrut Volkanizmasma büyük ölçüde katkıda bulunmuştur. Bölgedeki domlar Nemrut Kaiderası'nın kuzey ve güney yamaçlarında yoğunlaşmıştır.

Nemrut Kaiderası'nın güneyinde yer alan önemli dom yapılan arasında, Kırkor Domu, Karadere - Seyrantepe domları, Seyrantepe kuzey doğusundaki volkanik dom ayrıca Kale Tepe ve Kaiekrani Tepe domları sayılabilir. 18 km²lik alan kaplayan Kırkor domu bölgede yer alan domların en büyüğüdür. Tabandan yüksekliği yaklaşık 640 m'dir. Karadere - Seyrantepe ve Seyrantepe kuzey doğusunda yer alan volkanik domlar ise yaklaşık 1,5 km²lik alana yayılmışlardır. Tabandan itibaren yaklaşık 20 m yüksekliğe sahiptirler, Kale Tepe ve Kaiekrani Tepe domları ise tabandan itibaren 80 m yüksekliğe sahip olup 1 km²den daha küçük bir alanda yayılım gösterirler, Trakitik karakterdeki bu domlar trakitik akma dokusuna sahip sanidin+hornblend+opasitlenmiş biyotit+ojitli plajiyoklaz fenokristalleri içerir ve sanidin+hornblend+biyotit mikrolitlerinden oluşan volkanik hamur ile karakteristiktir,

Nemrut Kalderası'nın güneyinde yüzeylenen domlar arasında Tavşan Tepe, Gırigan Tepe ve Kayalı Tepe domları yer almaktadır. Tavşan Tepe domu 10 km²lik yayılımıyla en büyük dom olarak dikkati çeker. Tabandan itibaren 350 m'lik yüksekliğe sahip olan trakit karakterli ve trakitik akma dokusu gösteren bu dom, sanidin+opasitlenmiş hornblend+alkali amfibol+ojit fenokristalleri ile sanidin+hornblend mikrolitlerinden oluşan volkanik hamurdan meydana gelmektedir. Kayalı Tepe 3 km²lik bir alanda yayılım gösterir. Yüksekliği tabandan itibaren yaklaşık 300 m'dir. Gırigan Tepe domu ise 2 km²lik bir alana yayılmış olup tabandan itibaren 150 m yüksekliğe sahiptir. Bu domlar vitrofir-trakit karakterli olup vitrofirik porfirik doku gösteren sanidin+hornblend fenokristalleri ve asidik volkan camından oluşur.

.. ..

55. Türkiye Jeoloji Kurultayı
55th Geological Congress of Turkey

MINERALOGIC AND PETROGRAFIC PROPERTIES OF DOMES AROUND
THE NEMRUT VOLCANO

The Nemrut Volcano which is stand at north of Bitlis City (Tatvan) is the most important Quaternary volcano in the East Anatolia. The Nemrut Caldera aproximately ascending up from a base of 36 square km. There are five lakes within the crater, two of which are larger. The Büyük Göl (13 square km) has an average depth of 100 meters, where its deepest point is at aproximately 155 m. According to historical recordes in 1441 AC basalt flows which known as 'Kantaşı Flow' have been occured at north of the Nemrut volcano. Basalt flows which result of volcanic activity provide this volcano between last known active volcanoes in Turkey, Nemrut is poligenetic stratevolcano. The domes which are generated around the Nemrut Volcano take effect the structure of the volcano. Domes are consantrated at north and south slopes of the Nemrut Caldera.

The domes which take place at south of the Nemrut Caldera: Kırkor dom, Karadere-Seyrantepe domes, Kaletepe, Kalekirani Tepe domes. The Kırkor is the biggest dom. It has aproximately 18 square km and 640 m height from its base. Karadere-Seyrantepe domes have spread out about 1,5 square km, Their average height is 20 m, Kale Tepe and Kalekirani Tepe domes have 80 m height from its base and spread out less than 1 square km. The tracicite domes have tracicite flow texture and characterize by sanidin+hornblend +opaslt+biotit+ojit±plajiolklas fenocrystals and matrix which consist sanidin+hornblend+biotit microllites.

Tavsan Tepe, Girigan Tepe and Kayalı Tepe domes are the important domes which are situated at the south part of the caldera. Tavsan Tepe dome which has spread out 10 square km is the biggest dome in this area. It's height is 350 m which have tracicite flow texture. Sanidin+opasit+hornblend+alkaline amfibole+ojit fenocrystals and sanidin+hornblend matrix produced its mineralogy.

Kayalı Tepe has 3 square km. It's height is 300 m from its base. Girigan Tepe dome has spread out 2 square km and it's height is 150 m. This domes are characterized vitrofir-traclte and they have vitrofiric-porfiric texture, Sanidin+hornblend fenocrystals and acidic volcanic glass produce their mineralogy.